

Fríz „honismereti” ifjúsági tábor

Összesen harminc 15 és 19 év közötti résztvevője volt a 17. nemzetközi és egyben nemzeti fríz ifjúsági tábornak. A résztvevők állami támogatást jóformán nem kaptak. A maguk erejéből szervezték meg összejövetelüket.

Kik is a frizek? Mondhatnók úgy is, hogy „törzsökös” európaiak, azaz „őslakók”. A germán nyelvcsaládba tartozó, inkább az angolhoz közel álló nép nyelvét valamikor Németalföldi északi részétől Alsó-Szászországon át Dánia közepéig több országrésznyi területen beszélték és használták írásban. (Írásos jogi emlékek már 802-ből van!) Ma se országuk, se egységes nyelvük, se egyetemük nincsen. Nyugat-Frízország Hollandia része, Kelet-Frízország Alsó-Szászországhoz tartozik, Észak-Frízország pedig Schleswig-Holsteinben, az NSZK és Dánia határán van. Nyugat-Frízország 570 000 lakosának még 70%-a beszéli anyanyelvi fokon a frízt. Elemi iskolai oktatás van, kétnyelvű feliratok is vannak, de a folytatás megszakad. Pedig itt volt Franekerben (frízül Frjentser) a múlt század közepéig az az egyetem, ahol többszáz magyar diák is tanult, többek között Apáczai Csere János.

A frizek ősi foglalkozása a földművelés és a halászat, de emellett az évszázadok során több híres fríz hajóskapitány is volt.

Az idei nemzeti fríz ifjúsági tábornak a keleti fríz Burlageban rendezték meg. Romke E. Egbers, aki a groningeni (frízül Grins) egyetemen tanul és dolgozik, Nyugat-Frízországból három társával együtt kerékpáron tett meg több mint száz kilométert, hogy immár nyolcadízben részt vehessen ezen a találkozón. Így egyúttal az utazási költségeket is a minimálisra csökkenthették a fiatalok. A megtett út megérte a fáradságot. A találkozó témája közvetlenül a tájhoz kapcsolódott: „A kelet-frízországi települések jellege különböző földrajzi körülmények között”. Egészségesen oszlott meg az előadások és a kirándulások aránya. A fiatalok meglátogatták a közeli tőzegkitermelést, és azon tanakodtak, hogyan lehetne a sivárrá váló tájon természetes beavatkozással segíteni. Ezután Westerhauderfehnenben megtekintették a hajótörténeti múzeumot, ahol megtudták, hogy még 84 hajóskapitány él e városkában. Backemoor öreg templomában arról kérdezték Aden tiszteletet, hogyan folynak a tatarozási munkálatok. Majd Burlage talán egyetlen, idős birkapásztorához mentek el, aki a táj és az emberek változásairól mesélt a fiataloknak. Így egyúttal nyelvi izelítőt is kaptak a keleti frízről. Végezetül résztvevők Kelet-Frízország legmagasabb pontjára értek, ahol sajnálattal kellett megállapítaniok, hogy sem Észak-, sem pedig Nyugat-Frízország nem látható e pontról.

Érdekes szervezésbeli különlegessége volt a találkozóknak: három-három nyugati, keleti és északi fríz fiatal közös látogatása egy helybeli családnál. A megbeszéléseken a magasabb fríz népképviselőt, az ún. Fríz Tanács kelet-frízországi képviselőt is jelen voltak. A fiatalok kialakították álláspontjukat velük kapcsolatosan is. Mindannyian igen hasznosnak és szükségesnek vélték a három fríz országrész közötti viszonyok erősítését.

A munka mellett jutott idő a szórakozásra is. A fürdésen kívül a résztvevők jellegzetes régi fríz sportjátékokat elevenítették fel. S így „tanácsadóként” bevonták az idősebb nemzedéket is. A hangulatos, vidám találkozó végén elhatározták, hogy jövőre Észak-Frízországban, a Nyugatnémet–Dán határ közelében ismét találkozniok, immár a 18. nemzetközi-nemzeti fríz találkozón.

Kívánjuk Romke E. Egbersnek, Reina van Dickennek és társaiknak, hogy a jövőben is az eddigi hagyományok szellemében folytassák a minél sikeresebb találkozók megszervezését, amely nagyban hozzájárul ahhoz, hogy a három országrészhez tartozó frizek otthon érezzék magukat Európa nemzeteinek sorában

Szabó T. Ádám